

Papur y Bwrdd

Gorffennaf 2014

Teitl y Papur:	Rhaglen gyfalaf Rheoli Perygl Llifogydd – diweddariad blynyddol i'r Bwrdd
Cyfeirnod y Papur:	NRW B B 53.14
Paratowyd y Papur gan:	Noddwr: Trefor Owen Awdur: Jeremy Parr

Pwrpas y Papur:	Gwybodaeth
Argymhelliad:	Nodi cynnydd y rhaglen gyfalaf Rheoli Perygl Llifogydd
Angen Penderfyniad:	Amherthnasol

<p>Effaith: Noder – efallai na fydd pob pennawd yn berthnasol i'r pwnc</p>	<p>Effaith ar yr Amgylchedd: Rydym yn buddsoddi'r gyllideb gyfalaf rheoli perygl llifogydd i leihau'r perygl o lifogydd i bobl Cymru. Rydym yn gwneud hyn gan roi ystyriaeth lawn i'r amgylchedd, gan chwilio am opsiynau ffafriol i'r amgylchedd sy'n cynnig llu o fanteision cyn belled â phosibl. Os oes effaith andwyol ar yr amgylchedd e.e. yn sgil adeiladu, rydym yn lliniaru'r effaith hon, er enghraifft, drwy ddarparu cynefin lliniarol mor agos i'r safle ag sy'n bosibl.</p> <p>Effaith ar yr Economi: Mae rheoli perygl llifogydd ac amddiffynfeydd rhag llifogydd yn cael effaith gadarnhaol ar yr economi, gan ddarparu swyddi yn ystod y cyfnod cynllunio ac adeiladu, ac yn lleihau effaith (a chost) llifogydd ar fusnesau, seilwaith ac eiddo.</p> <p>Effaith ar y Gymuned: Mae ymyriadau rheoli perygl llifogydd yn cael effaith gadarnhaol yn bennaf ar gymunedau, drwy leihau'r perygl o lifogydd. Efallai y bydd yna effeithiau negyddol e.e. swm a tharfu yn ystod gwaith adeiladu, neu effeithiau gweledol yn sgil amddiffynfeydd newydd, ond mae mwy o fanteision nac anfanteision.</p> <p>Effaith ar Wybodaeth: Rydym yn awyddus i ddefnyddio dulliau a thechnoleg newydd lle maent wedi'u profi, yn briodol ac yn gost-fuddiol.</p>
---	---

Pwnc

1. Mae rhaglen gyfalaf Rheoli Perygl Llifogydd yn waith sylweddol i Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae ymyriadau rheoli perygl llifogydd, yn cynnwys adeiladu a chynnal amddiffynfeydd rhag llifogydd neu ddulliau eraill o leihau perygl o lifogydd, yn uchel eu proffil ymhlith y cyhoedd ac yn wleidyddol hefyd. Mae rhaglen gyfalaf rheoli perygl llifogydd yn gyfran sylweddol o gyllideb flynyddol Cyfoeth Naturiol Cymru, a gwaith y staff, gyda'r gyllideb ar gyfer 2014/15 yn £22m. Mae'n bwysig bod y Bwrdd yn cael clywed am y prosiectau allweddol sy'n rhan o'r rhaglen hon.

Crynodeb

2. Mae cyllideb rhaglen gyfalaf rheoli perygl llifogydd yn ariannu prosiectau i leihau perygl llifogydd ledled Cymru. Mae enghreifftiau wedi'u cynnwys mewn Atodiad i'r papur hwn.

Cefndir

3. Mae rhaglen gyfalaf rheoli perygl llifogydd yn ariannu buddsoddiad mewn asedau i leihau perygl o lifogydd i gymunedau'n bennaf. Mae hyn yn cynnwys adnewyddu asedau cyfredol ac adeiladu cynlluniau lliniaru llifogydd newydd, gan ddefnyddio technegau peiranyddol 'caled' a 'meddal' lle y bo'n briodol. Mae hefyd yn cynnwys buddsoddiadau mewn gweithgareddau eraill fel gwaith modelu i ddadansoddi perygl llifogydd, a buddsoddi mewn seilwaith rhagweld a rhybuddio am lifogydd.
4. Caiff y rhaglen ei rheoli ar sail dreigl, ac mae angen ei chynllunio dros amserlen tymor canolig. Fel rheol, mae cynlluniau lliniaru llifogydd mawr yn cymryd o leiaf dair neu bedair blynedd o ddechrau'r prosiect, drwy'r broses o arfarnu opsiynau a gwaith cynllunio manwl, i'r gwaith adeiladu ei hun. Mae'n bwysig cael cymysgedd o brosiectau sy'n cyrraedd gwahanol gyfnodau o'r broses o'u cyflawni mewn un flwyddyn, a chymysgedd o brosiectau o wahanol faint a chymhlethdod.
5. O ran prosiectau mawr, yn 2014/15 rydym wedi cwblhau gwaith adeiladu yng nghynllun Cwm Tawe (£6.7m) ac rydym yn bwriadu cwblhau gwaith adeiladu yn Rhisga (£2.2m), Penclawdd (£1.9m) a Rhymni (£0.5m).
6. Byddwn yn bwrw ymlaen eleni gyda chynlluniau yn Nolgellau (£5.6m), Pontarddulais (£4.5m), Y Rhath (£8m), Portland Grounds (£2.6m), Tabbs Gout (£1.6m), Crindai (£8.6m) a Chaerllion (£0.7m). Bydd yr holl brosiectau hyn yn cael eu cwblhau mewn blynyddoedd i ddod.
7. Mae'r holl gostau a nodir yma yn gostau disgwyledig neu'n gostau tebygol. Mae yna beryglon annatod i brosiectau adeiladu, ac mae pob prosiect yn cynnwys dyraniad risg priodol ac maent wedi'u cymeradwyo'n ariannol i adlewyrchu hynny. Er enghraifft, cymeradwywyd terfyn ariannol, yn cynnwys dyraniad risg, o £10.7m ar gyfer prosiect Crindai yn ddiweddar.
8. Mae'r Atodiad i'r papur hwn yn cael ei ddarparu er gwybodaeth ac yn cynnwys enghreifftiau o brosiectau a gwblhawyd yn 2013/14 a phrosiectau sydd wedi'u trefnu ar gyfer 2014/15. Mae'n cynnwys gwybodaeth am fanteision pob cynllun.

Camau Nesaf

9. Byddwn yn rhoi briff blynyddol i'r Bwrdd ar raglen gyfalaf rheoli perygl llifogydd er mwyn i'r Bwrdd wybod am y gwaith sy'n mynd rhagddo.

Risgiau

10. Mae yna risgiau ac ansicrwydd yn gysylltiedig â'r rhaglen yn cynnwys gallu gweld digon o gyllidebau'r dyfodol er mwyn rheoli'r rhaglen yn y dull mwyaf effeithlon, gan fod prosiectau adeiladu yn cwmpasu sawl blwyddyn fel arfer. Byddai mwy o sicrwydd am gyllidebau a mwy o hyblygrwydd, er enghraifft rhwng blynyddoedd, rhwng prosiectau, a rhwng cyllidebau cyfalaf a refeniw, yn gwella ein gallu'n sylweddol i ddarparu rhaglen fwy effeithlon.
11. Mae yna risgiau ar lefel prosiect, yn enwedig mewn perthynas â'r ansicrwydd sy'n gysylltiedig â phrosiectau adeiladau mawr. Mae gan staff Cyfoeth Naturiol Cymru lawer o brofiad ym maes rheoli risgiau a hanes da o weithio i gyllideb ac amserlen.

Goblygiadau Ariannol

12. Mae rhaglen rheoli perygl llifogydd yn gyfran sylweddol o gyllideb gyffredinol Cyfoeth Naturiol Cymru ac o bwys mawr i enw da Cyfoeth Naturiol Cymru a Llywodraeth Cymru.
13. Mae yna heriau ariannol o'n blaenau yn cynnwys sicrhau cyllidebau cyfalaf a refeniw digonol i allu rheoli perygl o lifogydd i lefelau priodol. Er enghraifft, mae'n bwysig bod cyllidebau refeniw, sy'n ariannu costau cynnal a chadw rheolaidd a chostau staff eraill, yn cael eu cadw ar yr un raddfa â chyllidebau cyfalaf.

Cyfathrebu

14. Mae gennym ddulliau cyfathrebu (a rheoli) da i ddarparu gwybodaeth i randdeiliaid am y rhaglen gyfalaf rheoli perygl llifogydd. Rydym yn ceisio gwella'r wybodaeth a rannwn a sut rydym yn ei chyfathrebu.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEG)

15. Amherthnasol.

Mynegai o'r Atodiadau

Atodiad 1: Rhaglen Gyfalaf Rheoli Risg Llifogydd (2013/14 a 2014/15) – crynodeb o brosiectau mawr.